
Saksnr: 2020/62195-3
Saksbehandlar Even Vaular
Dato: 22.02.2021

Til: Trafikktryggingutvalet

Frå: Fylkesdirektør for infrastruktur og veg

Handlingsprogram for trafikktrygging - status per februar 2021

Saka «Oppstart av arbeidet med handlingsprogram for trafikktrygging Vestland 2022- 2025» var oppe til handsaming i trafikktryggingutvalet (FTU) 28. september og i hovudutval for samferdsel og mobilitet (SAMO) 14. oktober i fjor. Her gav SAMO sin tilslutnad til dei rammene for utarbeidinga av handlingsprogrammet som vart presenterte i saka. I tråd med utvalsreglementet har FTU eit ansvar for utarbeidinga av handlingsprogrammet. I saka står det om FTU si rolle:

«Det inneber at utvalet skal verta involvert og ta del i utforminga, og elles verta orientert om arbeidet med handlingsprogrammet. Særleg er det ønskeleg at utvalet får høve til å drøfta og ta stilling til sentrale problemstillingar og vegval.»

Fylkesdirektøren vil med dette notatet gje ei statusmelding for arbeidet med handlingsprogrammet.

Presentasjon av arbeidet for medverknadsorgana

Før jul vart arbeidet med handlingsprogrammet lagt fram for medverknadsorgana. Prosjektleiari og representantar for prosjektgruppa orienterte, tok i mot innspel og svarte på spørsmål hjå råd for menneske med nedsett funksjonsevne (RMNF) 2. desember, fylkeseldrerådet (FYEL) 8. desember og Vestland ungdomsutval (VU) 11. desember. I tillegg til orienteringane var det meldt opp ei referatsak som viste til rammene for utarbeidinga av handlingsprogrammet.

Felles for medverknadsorgana var at trafikktryggingarbeidet var noko som engasjerte dei. For ungdomsutvalet vart orienteringa eit høve til å setja seg inn i trafikktrygging og arbeidet som vert gjort i Vestland i dag. Dei stilte gode spørsmål og var særleg opptatt av arbeidet som vert gjort mot vidaregåande skule. Dei lurte også på kvifor ras ikkje vart nemnt som tema for handlingsprogrammet.

Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne tok også opp rassikring. Dei var også opptatte av auken i skadar og ulykker ein kan venta seg med auka bruk av elsparkesykkel og sykkel. Rådet la stor vekt på at ein sikra heilskaplege løysingar med universell utforming for til dømes gangfelt, busshaldeplassar og tilgang til offentlege bygg. Det er viktig at universell utforming ikkje berre vert punkttiltak, men sikrar heile reisa til og frå målpunkta. Universell utforming kan ha betydning for å hindre ulykker og skapa tryggleik for dei som er avhengige av tilpassa løysingar. Det vart føreslått at fylkeskommunen kunne ta del i Statens vegvesen sine trafikktrygging-kampanjar. Rådet var opptatte av deltaking i prosessen med handlingsprogrammet og oppmoda til at sårbare grupper i trafikken fekk koma med innspel direkte.

Fylkeseldrerådet var også opptatt av at god medverknad vart tatt i vare i prosessen. Elsparkesykkel og utryggleiken desse skapar vart eit tema. Mange eldre får nedsett syn og behovet for veglys aukar. Det vart spelt inn forslag om sterkare satsing på tiltaket «Bilfører 65+», som er eit oppfriskingskurs i regi av Statens vegvesen. Det vart fremma synspunkt på at det vart investert for lite i trygge kryssingspunkt og separate gang- og sykkeltilbod. Vidare vart det vektlagt

at ein ved den politiske handsaminga av handlingsprogrammet var viktig å synleggjera dei store behova for fysiske trafikktryggingstiltak og vedlikehald på fylkesvegnettet.

Fylkeseldrerådet har etter orienteringa fylgt opp med ei politisk sak, der dei kjem med skriftlege innspel. Innspela er vedlagt dette notatet, og vert tatt med i det vidare arbeidet. Dei er relevante også for arbeidet med regional transportplan, då dei dekkjer fleire tema innan veg og kollektivtransport. Rådet peikar igjen på behovet for ei sterkare satsing på gang- og sykkelveggar, der sikkerheita vert tatt i vare for alle trafikantgrupper. Rådet legg vekt på trygge skuleveggar, trafikksikkerheitsopplæring i vidaregåande skule, separering av motgåande køyrefelt og sikring mot utforkøyring på høgt trafikkerte veggar, med meir.

Alle dei tre medverknadsorgana ønskte å verta involverte i den vidare prosessen med handlingsprogrammet.

Kommentarar til innspela

Det er ikkje unaturleg at folk set ras- og trafikksikring i samanheng, særleg i eit rasfylke som Vestland. Det politiske og folkelege engasjementet for rassikring er stort i fylket vårt. Rasfare skapar ein heilt reell utryggleik som mange av våre innbyggjarar til dagleg kjenner på kroppen. I følgje folkehelseoversikta for Vestland 2019-2023 gjer rasfare nokre regionar mindre attraktive for pendling og påverkar viljen til å verta buande. Rasfare gjer det mindre aktuelt for folk å nytta gange og sykling til transport. Barn som veks opp under slike tilhøve har truleg større sannsyn for å ta med seg passive transportvanar inn i vaksenlivet, i tillegg til opplevinga av utrygge omgjevnader. I Noreg er trafikktryggingarbeidet og innsatsen for rassikring organisert kvar for seg. Rassikring på fylkesveg vil difor sortera under regional transportplan for Vestland.

Elsparkesykkel er eit heitt tema for tida, særleg i dei norske byane der det er etablert utleigeordningar for desse. I Bergen har dei mange elsparkesyklane i gatene skapt utryggleik for mjuke trafikantar og utfordringar for framkome, grunna ferdsel og villparkering på fortau- og torgareal. I tillegg er det mange elsparkesyklistar som skadar seg. Det er naturleg at tematikken vert fylgt opp vidare. Her kan me nemna at fylkeskommunen tar del i eit pilotprosjekt for regulering av elsparkesyklar i Bergen kommune. Vidare gav fylkesutvalet i møte 9. februar uttale til føreslåtte forskriftsendringar som skal sikra ei betre regulering av elsparkesyklar og andre formar for mikromobilitet. SAMO bad i møte 7. januar om at det vert utarbeidd ein delstrategi for mikromobilitet som del av det pågåande arbeidet med strategi for mjuke trafikantar. Denne strategien høyrer til under regional transportplan. Også for handlingsprogrammet for trafikktrygging vil det vera naturleg å vurdere tiltak knytt til mikromobilitet.

Eldre er ei utsett gruppe i trafikken, med høgare risiko for å vera involverte i trafikkulykker både som bilistar og som mjuke trafikantar. Dette gjer det naturleg å vurdere målretta tiltak for gruppa i handlingsprogrammet.

Ønsket frå medverknadsorgana om vidare involvering i arbeidet med handlingsprogrammet tar me sjølvstilt til følge. Fylkesdirektøren ser føre seg at handlingsprogram-verkstaden som saka om oppstart av arbeidet skisserer kan vera ein god arena, der ein representant frå kvar av medverknadsorgana kan delta.

Endringar i organiseringa

Den administrative og tverretatlege prosjektgruppa for handlingsprogrammet er no supplert med ein representant for Vest politidistrikt. Politiet har ei heilt sentral rolle i trafikktryggingarbeidet og kan gi verdfulle bidrag til arbeidet. Frå før av er Trygg Trafikk og Statens vegvesen representerte i prosjektgruppa, i tillegg til at fylkeskommunen stiller med representantar for fagfelte folkehelse, mobilitet og kollektiv, ulykkesanalyse, fysiske trafikktryggingstiltak og overordna trafikktryggingarbeid.

Vidare arbeid og framdrift

I arbeidet med handlingsprogrammet er me framleis i fasen med utforming av eit kunnskapsgrunnlag. Me er noko bak det skisserte skjemaet i oppstartssaka, men fylkesdirektøren vurderer det ikkje som kritisk. Det er naturleg at fleire prosessar går parallelt, og dette kan ein gjera i større grad enn kva opphavleg framdriftsplan la opp til. Dette gjeld utarbeiding av kunnskapsgrunnlag, planarbeid og medverknad. Til dømes treng ikkje målformuleringar, strategiar og tiltak å verta låste tidleg i planarbeidet, men kan finna si rette form gradvis gjennom eit samspel med ny kunnskap og nye innspel. Den opphavlege framdriftsplanen kan de sjå under:

Overordna framdriftsplan, handlingsprogram for trafiktrygging

(frå sak om oppstart av arbeidet, SAMO 14. oktober 2020)

Fase	Kva?	Kor tid?
Oppstart	Sak om oppstart til SAMO	sep.-okt. 20
Utgreiingsfase	Evalueringar og utarbeiding av kunnskapsgrunnlag	sep.-nov. 20
	Innleiande planarbeid (skisse av innretting)	sep.-nov. 20
Medverknad		okt.-feb. 20/21
Utarbeiding av plan		jan.-mai 21
Høyring?		aug.-sep. 21
Vurdering innspel?	Vurdering av innkomne høyringsinnspel	sep.-okt. 21
Vedtak	Politisk handsaming	Hausten 2021

Første runde med medverknadsorgana er gjennomført. Det står att å gjennomføra ei spørjeundersøking med kommunane, som synleggjer deira trafiktryggingarbeid og behova dei har. Det vil vera ei løypande involvering av FTU gjennom prosessen. Fylkesdirektøren ser det som tenleg at medverknadsorgana vert representerte i handlingsprogram-verkstaden som oppstartssaka skisserer. Fylkesdirektøren ser føre seg at kunnskapsgrunnlaget vil danna eit godt grunnlag for ein slik verkstad. Medverknadsorgana var tydelege på verdien av involvering og ei brei høyring av planforslaget når det ligg klart. Dette rådet tar me til oss.

Handlingsprogram for trafiktrygging har som kjend si forankring i utvalsreglementet for FTU, og er ikkje låst til framdrifta i regional transportplan (RTP). Det gjer at me har høve til å ta oss litt betre tid, samstundes som me sikrar at handlingsprogrammet er godt koordinert med RTP. Eit døme på eit viktig grensesnitt til RTP er strategi for mjuke trafikantar. Koplinga til nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerheit på veg vert også viktig. Her er arbeidet med rullering nyleg sett i gang, og fylka vil verta involverte i arbeidet. Den nasjonale tiltaksplanen vil ha same planperiode som vårt handlingsprogram (2022-2025), men framdriftsplanen til den nasjonale tiltaksplanen legg opp til ferdigstilling først i 2022.

Fylkesdirektøren legg fram følgjande reviderte framdriftsplan for arbeidet med handlingsprogram for trafiktrygging i Vestland. Målet er framleis at handlingsprogrammet vert vedtatt innan utgangen av 2021.

Revidert overordna framdriftsplan, handlingsprogram for trafiktrygging (statusmelding til FTU 15. mars 2021)

Fase	Kva?	Kor tid?
Oppstart	Sak om oppstart til SAMO	sep.-okt. 20
Utgreiingsfase	Evalueringar og utarbeiding av kunnskapsgrunnlag	sep.-mai 20
	Innleiande planarbeid (skisse av innretting)	sep.-des. 20
Medverknad		des.-mai 20/21
Utarbeiding av plan		jan.-aug. 21
Høyring		aug.-sep. 21
Vurdering innspel	Vurdering av innkomne høyringsinnspel	sep.-okt. 21
Vedtak	Politisk handsaming	nov.-des. 21

Vedlegg

- 1 Uttale frå fylkeseldrerådet - Innspel trafiktryggingshandlingsplan